

יעקוב מרידור
האיש שדירור

מרכז אגודת הספורט ביתר מקבל כספי תמיכה מרשות הספורט והמועצה להסדרת ההימורים בספורט (ספורטוטו). הכספים אינם נשלחים לקבוצות הספורט השונות, אלא מנוצלים לתשלומי ריבית מעיקה, וזו אילו את אגודות הספורט דוחים ככל האפשר. רק כאשר השיקים חוזרים פעם ופעם מיים, ההבטחות אינן מתמלאות והמצב מגיע לנקודת התפוררות, מגייסים כסף מ"מקור אחר, כדי לשלם לקבוצות אותם כספים שלמעשה נתקבלו עבורן כבר מזמן. לתנועת החרות יש קרן תלחי, שדרכה מוריימה הסוכנות מדי שנה 2,046,660 לירות כהקצבה לקרנות קונסטרוקטיביות. משך שנים תבע העולם הזה לפרסם כמה מקצבי בה הסוכנות לקרנות אלו, ורק בשבוע האחרון פורסמו הסכומים לראשונה. לגבי כל המיפלות, מבקר הסוכנות מקפיד, כביכול, שהתשלומים יוצאו רק למטרות מוגדרות, אך נראה שבמצב התהוירובו הכספי שבו נתונה חרות, הכל ייתכן. בי מהלך הקרה זו קיבלנו מידע הטוען שלא הכל מתנהל כשורה בקרן תלחי. מצאנו לנכון לדווח על כך למבקר, שהבטיח לבי דוק את העניין.

לרוע המזל, אין קרמרמן יכול לשים ידו על 50% מכספי המס הפוליטי המזורם

יוסף קרמרמן
האיש החגלגל

מההסתדרות לרשימת תכלת לבן, חודשים אחדים לפני הבחירות האחרונות להסתדרות, קיבלה סיעת תכלת לבן הלוואה מ"בנק הפועלים, בערבות ההסתדרות, כאמור, מחצית מכספי המס הפוליטי מועברים ישירות מההסתדרות לבנק הפועלים, ל"כיסוי החוב. ההקצבה השנתית לשנת 1974 של תכלת לבן, מסתכמת ב"94,856 לירות. קרמרמן שם יד, כמוכר, גם על כספי המימון המיפלות. המגוון הוא שחוק מיי מן המיפלות בא בשעתו כדי למנוע הסתבכות כספית של המיפלות ולאפשר להן לקיים עצמן באמצעות תקציבים מאושרים ומוגדרים.

כך "בולע" קרמרמן, כדי שנה, 248,200 ל"י שמקבלת חרות כממון מיפלות. העובדה המדהימה ביותר בתרגילי ה"פינוסים של קרמרמן, נוצרה בדירבון להשלמת בניית מצודת זאב. למעשה, היה זה הרעיון המקורי של אלדן, והוא הצליח של שנת 1963 הוחלט להשלים את בניית מצודת זאב בתל-אביב, שהשתרעה עד אז על פני שלוש קומות ונבנתה על מגרש שהיה שייך לעיריית תל-אביב, ולהגביהה כדי 12 קומות (עד תום הבנייה צמחה הר מצודה בשתי קומות נוספות).

פושט-הרגל

בנה וילה

"ב יוחנן באדר, בראש קבוצת איי שים מצמרת התנועה, התנגד בחריי טות לתוכנית זו. "פושט-הרגל אינו רשאי לבנות לעצמו וילה", אמר, "קודמיה יש להסדיר את ענייני הכספים בתנאי עה, ורק לאחר מכן, כשלא יהיו גירעונות, אפשר יהיה לבנות את המצודה". דעתו לא נתקבלה. ל"הפתעת הכל תמך גיובריה התנועה, קרמרמן, בהצעה לבנות את ה"מצודה, שמיררשה לבנות את ה"ה

החוב ומציאת כספים לתשלומי חלק מהריבית, שהלכה וגדלה בשיעורים מדהימים. מיספר אנשים חברי התנועה, שעדיין נותרו שפויים בעיני כספים מעריכים, כי הסכום המינימאלי של חובות מצטברים ביגלל הוצאות לבחירות ולמנגנון, מגיע ל20 מיליון לירות.

השיקים

מתגלגלים

ב גין מעולם לא התפנה לספל בצורה מסודרת בחורבו הכספי השורר בי מיפלות. רק כאשר התנועה היתה נקלעת למצבים כספיים קריטיים, הוא מיהר לערוך מגביות-חירום בחו"ל, כדי להציל את ה"מצב. כך היה, למשל, עוד בשנת 1955, כאשר מרשה העובדים נורדיה, השייך ל"תנועת המושבים של חרות, עמד בפני פשיטת-רגל ואנשיו התכוונו לנטוש. אז ערך עבורם בגין מגביות-חירום מיוחדת, כדי להצילם.

יעקב מרידור, סגנו של בגין באצ"ל ומיספר שניים בתנועת החרות, ניהל את ענייניה הפיננסיים של התנועה. לא פעם פנה אל בגין, וביקשו שיטיל את כובד מישקלו כדי להכניס סדר במצב הכספי הפרוע. אך בגין השיב: "אני מוכן להצות נהרות דם, אך לא אתבוסס בבוץ פיננסי". תחת הנהגתו של מרידור, הלך המצב הכספי והידרדר. השיטה היתה: מי שמצדיח לרדוף אחרי מרידור ולא לתת לו מנוח, זוכה בכסף. האחרים היו יוצאים מל"ניו בידים ריקות.

בשנת 1957 נשמו רבים בתנועת החרות לרווחה. יוסף קרמרמן נטל על עצמו את תפקיד גיבור התנועה. קרמרמן ("יוסקה העפולתי" — כינויו באצ"ל) בא ממיפחה עשירה. הוא התחנך עם רחל, בתו של מרידור. בחרות רווחו אז שמועות כי קרמרמן ילווה לתנועה כמה מיליוני לירות, מכספו, ויתחיל לנהל את ענייני הכספים בצורה מסודרת.

אך עדי-מהרה תפסה האכזבה את מקום

מיפלתם דימוי ורוד זה. הם טענו כי בשל ההתנדבות הבלתי-רגילה של חבריה, יכיר לה התנועה להחזיק ממנגנון קבע מצומצם יעיל. זאת, בניגוד למיפלות אחרות, ה"מבובות סכומים עצומים על מנגנונים מנופחים ובלתי-יעילים.

חקירת בנושא זה מגלה, פי ה"מציאות שונה לחלוטין.

תנועת החרות היא תנועה אכסטיביציר ניסית, שקים בה פולחן-האישיות. בגין משתלהב כאשר הוא גואם לפני המונים גדולים. אין להכחיש שבכל מערכת הבחירות הצליח בגין, יותר מכל גואם אחר, למשוך לאומיו המוני מאזינים. אך גם בגין עצמו אינו יודע כי בכל נאומיו המרכזיים, בכל מערכות הבחירות, שכרו אנשי המנגנון עשרות משאיות ואוטובוסים כדי להוביל ולהוסיף מאזינים לקהל הנוכחים הרב בלאוהבי, שגכת במקום לפני כל מערכת-בחירות היה בגין משוכ"נע, והצליח לשכנע את צמרת מיפלתה, כי "הפעם יחול השינוי, הפעם גניע לי שילטון או לפחות יחול שינוי משמעותי במיספר חבריה-הכנסת שלנו".

בעוד מיפלות אחרות לחמו בבחירות כדי לשמור על כוחן או להוסיף לו אהון או שניים, ראתה צמרת חרות בכל מער"כת-בחירות את "מלחמת יום-המיסנה". שוב ושוב טישטשו ההמונים הרבים ש"נכחו בהרצאותיו, את שיקול-דעתו התקין של בגין. גם בבחירות לכנסת השנייה, או תוכנה חרות קשות וקיבלה שמונה ח"כים בלבד, ניבא בגין למקורביו, יום לפני הבחירות, כי "הפעם נקבל לפחות 30 מנדטים".

ההיספחות שנוחתה-הרסן תיקך וזה כי אכן יחול השינוי, גרמה ל"הוצאות עצומות בכך מערכת-יבחי רות.

מערכת-הבחירות של חרות נוהלו בצור"רה בעמבאסטית וראוותנית, בלא לחסוך בהוצאות ובאמצעים. פעילי חרות בעיי"רות-הפיתוח קנו קולות ושיחורו ראשי המפלגות, בדיוק כשם שמפא"י, מפ"ם ו"המפד"ל נהגו לעשות.

אישור לציפיותיו לגבי הוצאות הבחי"רות, היה בגין מוצא בכותרות הראשיות של עיתון חרות. "גור אריה יהודה — בגין גואם לפני קהל רבבות", "נפקחו עיני העם, צפויה עליה גדולה לחרות".

אגב, עד היום מעיקים על חרות חובות של מיליוני-לירות שהותיר אחריו העיתון. רק למחרת כל יום-בחירות הקיצה צמרת חרות משיכון חקוותיה, או גילתה, ל"פלצותה, כי שקעה עמוק עוד יותר בחור"בות כספיים מדהימים.

בימים אלה מזמינים ראשי חרות עיתוני אים למצודת-זאב. הם מנסים לשכנע את המומנים כי בניגוד למיפלות אחרות, מני גנון מיפלת-שלהם מצומצם עד למיני"מום, ואכן, מהתרחשות ראשונות נראים פני הדברים כך, אך בפועל, שיטות פעילור"תה של חרות מבוססות על רכיים איור"ריים מרובים, שאינם יושבים במצודת"זאב. הללו אחראים על הפעילות בסניפים השונים, ובמועדונים הפרושים בארץ.

המנגנון חרות אינו מתפקד כראוי. אומ"גם שרידי "המיפחה הלוחמת" עדיין ממשיכים לעבוד בהתלהבות, למרות שגם הם שונאים איש את רעהו ומסוכסכים קשות בינם לבין עצמם, אך הפעילות בי סניפים נעשית תמורת כסף. כל הסיפורים על מתנדבים התורמים מומנם ומכספם לתנועה, אינם אלא סיפורי-מעשיות.

איש מבין פעילי חרות אינו זו בלא שיקבל את מלוא התשלום עבור פעילותו. כל הדיבורים על "הקרבה" בעבור למען חרות אינם אלא רמייה. האמת היא כי רבים מפעילי חרות אפילו אינם די טור"בים כדי לעבוד במנגנוני מיפלות אחר"רות. הם יודעים זאת היטב, ולכן הם עו"ט"פים עצמם במיליות ובסגופים עצמיים. ההוצאות העצומות על כל מערכת-בחי"רות, והתשלומים הקבועים לאנשי-מנגנון, שיקעו את חרות במערבולת כספית ש"ממנה אין היא יכולה להיחלץ. איש אינו יודע בדיוק מהו סדר-גודל חובותיה בגור"שא זה. בדיק השנים נוצר מעגלי-כספים של שיקים-חוזרים שתמורתם שולמה בי שיקים אחרים, שאף הם לא כובדו. אין רישומים מדויקים של החובות.

אנשי הגיבורות איבדו והימפ"כר כי שדושה ופיקוח על רישום השיקים המסתובכים בשוק.

עד שהועלה הרעיון למילוח הקונסוליד"ציה, שעורר בצמרת חרות תיקות כי בעז"רת מילוח זה יוכלו לכסות לפחות חלק מחובותיהם, התרגלו מנהיגי התנועה לחיות עם החוב. הבעייה של גודל החוב חדלה להציק להם. הם החלו רואים בנושא זה מעין תופעה-טבע שאין להתגבר עליה. את כל מאמציהם הקדישו לנושא גילגול

השקעה של מיליוני לירות באוב"ייקט זה.

עדי-מהרה נתבררה התעלומה. בגין יצא לחו"ל כדי לקיים מסע-התרמות נמרץ לי צורך בניית המצודה. בארץ הוכרזה מג"בית כספית לאותו צורך, והכספים החלו זורמים לקופתה המרוששת של התנועה. המלווים בריבית קצוצה החלו מאירים לי פתע פניהם, ומשך זמן-מה לא הוחזרו הי שיקים של חרות ללא כיסוי מהבנקים. אך תוך זמן קצר, כאשר הגיע מועד פרעון השטרות שניתנו לצורך התחלת הבנייה, שב המצב לקדמותו. הכספים שי נאספו לבניין בוובו, ולכן נמשכה הקמת המצודה חמש שנים תמימות, והותירה מאחריה חובות העולים על 10 מיליון ל"י. גם השכרת ארבע קומות מבניין המצור"דה לגופים ממשלתיים ופרטיים, לא פתי"רה את הבעייה. תשלומי השכירות מכי"סים רק חלק מתשלומי הריבית על סכום החוב, ההולך ותופש מדי-שנה. קרמרמן, מצידו, מקדיש חלק לא-מבוטל מזמנו וממירצו לעסקיו הפרטיים המסור"עפים. במצודת-זאב אין איש יודע מהו סדר-יומו, ומתי יופיע במצודה. הוא מר"בה לטוס לחו"ל, לצרכי עבודתה, וממילא נוקקים ראשי המחלקות במרכז חרות ל"עזרתו של אלדן, איש-אמונו של קרמרמן. אלדן שנוא על אנשי צמרת חרות, לא רק משום שהוא מוגבל באפשרויותיו הי"כספיות, אלא בעיקר משום שהוא מתי"יחס אליהם בנסות-ירוח. הם נאלצים ל"התייצב כעניים בפתח חדרו.

ציניות

והעלמת מידע

תנועת החרות, שהציגה עצמה כי אלטרנטיבה לשלטון, ואשר נלחמה שנים רבות בשיטותיו הכלכליות הפסולות של שרי-האוצר לשעבר פינחס ססרי, נר"הגת בביתה-מיבצרה, בדיוק לפי אותן שי"טות עצמן. כל מיפיל כלכלי עצמאי, שהיה מתחל"בשיטות הפסולות הנהוגות בתנועת חחי"רות, היה פושט את הרגל תוך זמן קצר. לא היה עולה על דעתו לתבוע את עזרת משלס-המיסים כדי להוציאו מהבזק. סיפרי-החשבונות של חרות, כאלה של שאר המיפלות הגדולות, חתומים בפני"חציבור הרחב. אין כל ביקורת ציבורית על התוצאות. הציניות של המיפלות הגדולות הגיעה לשיא חדש, הן דורשות מן הציבור כספים — ועם זאת, אינן מוכנות לדווח זאת, וציבור כיצר"יש בכוונתן להשתמש באותם כפי"פיים.

אברהם אדין
האיש השנוא

הציפיות. קרמרמן גילה כי חובותיה של חרות גדולים בהרבה מכפי שתיאר לעצמו. כל הכספים גייסים כהלואות מבנקים, מאמצעיו המצמיים, מיסיה-חבר של החב"רים ומתרומות, שקעו כהרף-עין כבור"חסרת-תחית של חובות התנועה.

בעצת אברהם אדין, סגנו ואיש"אמונו החל קרמרמן עוסק בני"גוד כספים, מתוך ידיעה ברורה שבכך אין הוא פותר דבר, ואך משקיע את תנועתו בכסף בעו"ת פיננסיות הריפות יותר ויותר.

מצב-דברים זה נמשך עד היום, ובפועל הוא מתבצע כך: קרמרמן שם ידו על כל מקורות ההכנסה של תנועת החרות, ומשי"תמש באותם כספים כדי לפרוע חלק מתשלומי-הריבית המעיקים. הוא מעכב את התשלומים שעבורם נתקבלו הכספים, כדי "להרוויח זמן". חלק מתשלומים שדו"שים משולם בשיקים המוחזרים מהבנקים ללא כיסוי, ומוחלף בשיקים אחרים. אך בינתיים מרוויחים זמן, ומשתדלים למצוא כסף כדי לסתום את החור.